

UCHWAŁA NR XXI/174/2020
RADY GMINY W DOBREM

z dnia 24 marca 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze
na lata 2020 – 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, poz. 1309, poz. 1571, poz. 1696 i poz. 1815) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 i poz. 1818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na lata 2020 – 2022, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobrze.

§ 3.1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dobrze.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

**Załącznik
do Uchwały Nr XXI/174/2020
Rady Gminy w Dobrem
z dnia 24 marca 2020 r.**

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobre na lata 2020 – 2022

I. Wprowadzenie.

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na lata 2020-2022” zwany dalej Programem został opracowany w oparciu o art.176 pkt 1 oraz art.179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w gminie Dobrze. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze- emocjonalnej, intelektualnej ,poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego ważne jest aby funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych,(pielęgniarek , lekarzy), policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny . Z uwagi na więzi emocjonalne łączące dziecko z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postawy życiowej i stworzenie prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu. Pomoc społeczna jako instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych , których nie są one w stanie pokonać , wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspakajanie potrzeb. Zawarte w niniejszym Programie

propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożonej różnego typu patologiami, dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Program będzie realizowany w toku bieżącej pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem oraz przez programy celowe opierające się na poniższych podstawach prawnych.

II. Diagnoza.

Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej z gminy Dobrze przedstawia się następująco:

lp	Dane ze sprawozdań	2015rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	222	201	188	176	161
2	Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej	112	88	76	65	59
3	Rodziny korzystające z pomocy z powodu ubóstwa	166	156	140	123	107
4	Rodziny korzystające z pomocy z powodu bezrobocia	152	135	127	106	97
5	Rodziny korzystające z pomocy z powodu bezradności w spr. opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13	12	16	15	12
6	Liczba dzieci dożywianych w placówkach oświatowych	73	70	54	41	41

Zródło: Dane Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem.

W 2015 roku jeden asystent pracował z 9 rodzinami, w których było 33 osoby w tym 15 osób dorosłych i 18 dzieci. Dla każdej rodziny asystent wraz z rodziną i pracownikiem socjalnym opracował plan pracy z rodziną. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo wychowawczych, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenie sobie z problemami dnia codziennego. W 2016 roku pracownicy wnioskowali o przydzielenia asystenta w 10 rodzinach , w których było łącznie 44 osoby w tym 26 dzieci i 18 dorosłych. W 2017 roku asystent pracował z 11 rodzinami, w których było łącznie 47 osób w tym 27 dzieci. W 2018 roku asystent pracował z 8 rodzinami, w których było łącznie 33 osoby w tym 19 dzieci. W 2019 roku asystent pracował z 12 rodzinami, w których było łącznie 45 osób w tym 23 dzieci. Rodziny te systematycznie odwiedzał asystent, udzielał wsparcia i pomagał w codziennym funkcjonowaniu.

III. Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r, poz. 1111 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019r. poz. 1507 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218).

IV. Cel programu.

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1) Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym: rozpoznawanie - analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu i problemów opiekuńczo- wychowawczych,

2). Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- a)** objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych w formie gorącego posiłku,
- b)** przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i średnich,
- c)** monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie gminy Dobre,
- d)** zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze oraz stypendiów socjalnych.

3.) Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- a)** systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkającym, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych specjalności,
- b)** kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,
- c)** podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
- d)** umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,
- e)** zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych poprzez:
 - profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
- f)** możliwość zatrudnienia asystentów rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci przez :
 - zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny,
 - pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
 - pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych i pełnienia prawidłowo ról w rodzinie,
 - współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

4) Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:

- a)** koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży, .
- b)** dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne,
- c)** interwencję kryzysową w rodzinie,
- d)** grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

5) Pomoc w formie rodzin wspierających w szczególności:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z najbliższego otoczenia rodziny i dziecka.

Zadania rodziny wspierającej to m.in.

- a) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka,
- b) pomoc w nauce,
- c) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- e) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,
- f) prowadzeniu gospodarstwa domowego tym, oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania sprzątanania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

6) *Profilaktyka:*

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienia podstawowej funkcji komórki społecznej,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia,

V. Adresaci programu:

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Dobre, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

VI. Zasoby:

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem we współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Placówki oświatowe (nauczyciele, wychowawcy),
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radziejowie,
- 3) Komenda Powiatowa Policji,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrem,
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie,
- 6) Sąd i Kuratorzy Społeczni i Zawodowi,
- 7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrem,
- 8) Zespół Interdyscyplinarny,
- 9) Gminny Ośrodek Kultury w Dobrem.

VII. Harmonogram realizacji Programu:

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2020–2022, będzie na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji Programu będą:

- liczba i formy udzielonej pomocy
- liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.
- liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających.

VIII. Finansowanie Programu:

- 1) Środki własne gminy,
- 2) dotacja z budżetu państwa,
- 3) środki pozabudżetowe.

IX. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) **50%** na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

X. Monitorowanie Programu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrem będzie co roku przedstawiał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

XI. Zakończenie:

Gmina Dobrze realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba

UZASADNIENIE

Stosownie do art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego programu wspierania rodziny.

Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowywaniem, skuteczną ochroną dzieci, prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji samorządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Rada Gminy Dobrze Uchwałą Nr XXVI/158/2017 z dnia 29 marca 2017r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na lata 2017 -2019.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba podjęcia uchwały w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrze na następne trzy lata 2020 – 2022.

Przewodniczący Rady
Tomasz Kuźba